

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR
ÉS KERESKEDELMI BANK RT.**

**NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉSI STANDARDOK SZERINT
KÉSZÍTETT
KONSZOLIDÁLT BESZÁMOLÓ
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEKRŐL**

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT. KONSZOLIDÁLT BESZÁMOLÓ

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldalszám
Független könyvvizsgálói jelentés	1
Konszolidált pénzügyi kimutatások:	
A 2002. és 2001. december 31-ével zárult évekre vonatkozó konszolidált mérlegek	2
A 2002. és 2001. december 31-ével zárult évek konszolidált eredménykimutatásai	3
A 2002. és 2001. december 31-ével zárult évek konszolidált cash-flow kimutatásai	4
A 2002. és 2001. december 31-ével zárult évek konszolidált saját tőke változásainak kimutatásai	5
Konszolidált Kiegészítő Melléklet	6-35

Deloitte & Touche
Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
1051 Budapest,
Nador u. 21.
Levelezési cím: 1397 Budapest Pf. 503

Tel: +36 (4) 428-6800
Fax: +36 (1) 428-6801
www.deloitte.com

**Deloitte
& Touche**

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. tulajdonosai és Igazgatósága részére

Elvégeztük az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. és leányvállalatainak (a "Bank") mellékelt 2002. és 2001. december 31-ei, konszolidált mérlegeinek, valamint a 2002. és 2001. december 31-ével zárult évek konszolidált eredménykimutatásainak, cash-flow kimutatásainak és a saját tőke változása kimutatásainak vizsgálatát. A konszolidált beszámoló elkészítése a Bank ügyvezetésének hatáskörébe tartozik. A mi feladatunk a konszolidált beszámolók hitelesítése könyvvizsgálatunk alapján.

A könyvvizsgálatokat a Nemzetközi Könyvvizsgálói Szabványok alapján hajtottuk végre. Fenti szabványok értelmében a könyvvizsgálatok tervezése és elvégzése révén kellő bizonyosságot kell szereznünk arról, hogy a konszolidált beszámolók nem tartalmaznak-e jelentős mértékű tévedéseket. A könyvvizsgálat magában foglalja a konszolidált beszámoló tényszámain és kijelentéseit alátámasztó bizonylatok mintavételén alapuló vizsgálatát. Emellett tartalmazza az alkalmazott számviteli alapelvek és az ügyvezetés lényegesebb becsléseinek, valamint a konszolidált beszámoló bemutatásának értékelését. Meggyőződésünk, hogy az általunk elvégzett munka megfelelő alapot nyújt a független könyvvizsgálói jelentés megadásához.

Véleményünk szerint a fent nevezett konszolidált beszámolók a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolóképzési Standardok szerint minden jelentős tekintetben valós és hű képet mutatnak a Bank 2002. és 2001. december 31-i, konszolidált vagyoni, pénzügyi helyzetéről, valamint a 2002. és a 2001. december 31-ével zárult évek tevékenységének konszolidált eredményeiről, pénzforgalmairól, és saját tőke változásairól.

Budapest, 2003. április 14.

Deloitte & Touche

Deloitte
Touche
Tohmatsu

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEKRE VONATKOZÓ
KONSZOLIDÁLT MÉRLEGEI
(millió Ft-ban)

	2002	2001
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	355,440	381,773
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	295,892	332,088
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok	220,091	228,563
Hitelek a hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	1,280,710	771,334
Kamatkövetelések	26,195	29,797
Részvények és részesedések	5,464	2,816
Lejáratig tartandó értékpapírok	352,916	401,603
Tárgyi eszközök és immateriális javak, nettó	93,568	73,334
Egyéb eszközök	<u>86,315</u>	<u>68,337</u>
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	<u>2.716.591</u>	<u>2.289.645</u>
Hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek	79,060	36,952
Ügyfelek betétei	2,151,169	1,891,512
Kibocsátott értékpapírok	84,862	40,074
Kamattartozások	12,627	12,626
Egyéb kötelezettségek	149,345	123,902
Alárendelt kölcsöntőke	<u>15,511</u>	<u>17,293</u>
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	<u>2.492.574</u>	<u>2.122.359</u>
Jegyzett tőke	28,000	28,000
Tartalékok	223,412	165,643
Visszavásárolt saját részvény	<u>(27.800)</u>	<u>(26.357)</u>
SAJÁT TŐKE	<u>223.612</u>	<u>167.286</u>
KISEBBSÉGI ÉRDEKELTSÉG	<u>405</u>	<u>--</u>
FORRÁSOK ÖSSZESEN	<u>2.716.591</u>	<u>2.289.645</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁSAI
(millió Ft-ban)**

	2002	2001
Kamatbevételek:		
hitelekből	129,711	104,722
bankközi kihelyezésekből	26,653	17,584
Magyar Nemzeti Banknál és más bankoknál vezetett számlákból	19,251	33,359
kereskedési célú és értékesíthető értékpapírokból	21,879	16,632
lejáratig tartandó értékpapírokból	<u>32,822</u>	<u>41,165</u>
Összesen	<u>230,316</u>	<u>213,462</u>
Kamatráfordítások:		
Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségekre	6,440	3,276
ügyfelek betéteire	85,441	91,884
kibocsátott értékpapírokra	3,193	3,189
alárendelt kölcsöntőkére	963	1,391
egyéb vállalkozónak fizetett	<u>4</u>	<u>234</u>
Összesen	<u>96,041</u>	<u>99,974</u>
NETTÓ KAMATBEVÉTEL	134,275	113,488
Céltartalék képzés a várható hitelezési és kihelyezési veszteségekre	8,817	6,152
NETTÓ KAMATBEVÉTEL A VÁRHATÓ HITELEZÉSI ÉS KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT CÉLTARTALÉKOK ELSZÁMOLÁSA UTÁN	125,458	107,336
Nem kamatjellegű bevételek:		
díjak és jutalékok	63,618	49,233
nettó devizaárfolyam nyereség és veszteség	(2,768)	3,067
nettó értékpapír árfolyamnyereség és veszteség	1,062	(255)
ingatlan tranzakciók nyeresége és vesztesége, nettó	809	2,244
osztalékbevételek és társult vállalkozások eredménye	600	673
biztosítási díjbevételek	49,715	38,975
egyéb bevételek	<u>11,545</u>	<u>5,033</u>
Összesen	<u>124,581</u>	<u>98,970</u>
Nem kamatjellegű ráfordítások:		
díjak, jutalékok	12,965	9,094
személyi jellegű ráfordítások	50,241	41,366
értékcsökkenés	17,021	15,017
egyéb ráfordítások	<u>96,684</u>	<u>80,324</u>
Összesen	<u>176,911</u>	<u>145,801</u>
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	73,128	60,505
Társasági adó	<u>(13,952)</u>	<u>(11,552)</u>
ADÓZÁS UTÁNI EREDMÉNY	59,176	48,953
Kisebbségi részesedés	55	--
NETTÓ EREDMÉNY	<u>59,231</u>	<u>48,953</u>
Egy törzsrészesvényre jutó konszolidált nyereség (Ft-ban)		
Alap	<u>231</u>	<u>1,912</u>
Hígított	<u>231</u>	<u>1,907</u>

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁSAI
(millió Ft-ban)

	2002	2001
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG		
Adózás előtti eredmény	73,128	60,505
<i>Az üzleti tevékenység levezetéséhez szükséges módosítások</i>		
Fizetett társasági adó	(15,436)	(12,449)
Értékcsökkenés	17,021	15,017
Céltartalék képzés várható hitelezési és kihelyezési veszteségekre	8,817	6,152
Céltartalék képzés lejáratig tartandó értékpapírokra	26	--
Céltartalék felszabadítás részvényekre, részesedésekre	(1,548)	(1,340)
Céltartalék felszabadítás egyéb eszközökre	(1,317)	(353)
Céltartalék képzés függő és jövőbeni kötelezettségre nettó	2,355	2,145
Társult vállalkozások equity módszer szerinti bevonásából származó nettó bevételek	160	131
Biztosítástechnikai tartalékok nettó növekedése	16,316	12,437
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciójának nem realizált eredménye	(369)	(687)
Derivatív pénzügyi instrumentumok valós érték korrekciójának nem realizált eredménye	(5,610)	796
Halasztott adók hatása	82	464
Kisebbségi részesedés	55	--
<i>Üzleti tevékenység eszközeinek és forrásainak nettó változása</i>		
Kamatkövetelések nettó csökkenése/(növekedése)	3,928	(1,317)
Egyéb eszközök befektetésekre adott előlegek, illetve céltartalékok nélküli nettó növekedése	(12,410)	(13,692)
Kamattartozások nettó csökkenése	(730)	(1,012)
Egyéb kötelezettségek nettó növekedése/(csökkenése)	<u>10,201</u>	<u>(5,726)</u>
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzforgalom	<u>94,669</u>	<u>61,071</u>
KIHELYEZÉSI TEVÉKENYSÉG		
Bankközi kihelyezések, követelések csökkenése/(növekedése) a várható veszteségekre képzett céltartalékok nélkül	48,522	(115,721)
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok nettó csökkenése/(növekedése)	32,265	(40,661)
Részvények és részesedések nettó (növekedése)/csökkenése	(861)	931
Leányvállalatok vásárlása, nettó	(3,288)	--
Lejáratig tartandó értékpapírok nettó csökkenése/(növekedése)	48,740	(38,225)
Egyéb eszközök között szereplő, befektetésekre adott előlegek nettó csökkenése	17	38
Hitelek nettó növekedése	(448,152)	(141,697)
Nettó beruházások	<u>(31,791)</u>	<u>(18,254)</u>
Kihelyezési tevékenységből felhasznált nettó pénzforgalom	<u>(354,548)</u>	<u>(353,589)</u>
FINANSZÍROZÁSI TEVÉKENYSÉG		
Hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek nettó növekedése/(csökkenése)	6,815	(14,993)
Ügyfelek betéteinek nettó növekedése	194,716	193,546
Saját kibocsátású értékpapírok nettó növekedése	43,590	9,629
Alárendelt kölcsöntőke csökkenése	(1,782)	(467)
Kisebbségi részesedés	24	--
Visszavásárolt saját részvény értékesítésének (vesztesége)/nyeresége	(1,102)	72
Átértékelési különbözet	(360)	(84)
Visszavásárolt saját részvény növekedése	(1,443)	(7,501)
A Magyar Nemzeti Banknál lévő kötelező tartalék nettó csökkenése	15,055	77,955
Fizetett osztalék	<u>(6,912)</u>	<u>(3,404)</u>
Finanszírozási tevékenységből származó nettó pénzforgalom	<u>248,601</u>	<u>254,753</u>
Pénzeszközök nettó csökkenése	<u>(11,278)</u>	<u>(37,765)</u>
Pénzeszközök nyitó egyenlege	<u>271,504</u>	<u>309,269</u>
Pénzeszközök záró egyenlege	<u>260,226</u>	<u>271,504</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁSÁNAK KIMUTATÁSAI
(millió Ft-ban)**

	<u>Jegyzett tőke</u>	<u>Tartalékok</u>	<u>Visszavásárolt saját részvények</u>	<u>Összesen</u>
2001. január 1-jei egyenleg	<u>28.000</u>	<u>123.504</u>	<u>(18.856)</u>	<u>132.648</u>
Nettó eredmény	--	48,953	--	48,953
Visszavásárolt saját részvények				
- értékesítésének nyeresége	--	72	--	72
- könyv szerinti értékének változása	--	--	(7,501)	(7,501)
Törzsrészvények jóváhagyott osztaléka	--	(7,050)	--	(7,050)
IAS 39 alkalmazása miatti nyitó módosítás	--	248	--	248
Átváltási különbözet	--	(84)	--	(84)
2001. december 31-i egyenleg	<u>28.000</u>	<u>165.643</u>	<u>(26.357)</u>	<u>167.286</u>
Nettó eredmény	--	59,231	--	59,231
Visszavásárolt saját részvények				
- értékesítésének vesztesége	--	(1,102)	--	(1,102)
- könyv szerinti értékének változása	--	--	(1,443)	(1,443)
Átváltási különbözet	--	(360)	--	(360)
2002. december 31-i egyenleg	<u>28.000</u>	<u>223.412</u>	<u>(27.800)</u>	<u>223.612</u>

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT. A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE

1. SZ. JEGYZET: ÁLTALÁNOS RÉSZ ÉS A BESZÁMOLÓ ALAPJA

1.1. Általános

Az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. (a "Bank") 1990. december 31-én jött létre a jogelőd állami vállalat részvénytársasággá alakulásával.

1994. december 31-én a Bank részvényeinek 79%-a közvetlenül vagy közvetve a Magyar Kormány kezében, a fennmaradó 21%-a hazai befektetők, illetve a Bank saját tulajdonában volt (ez utóbbi kevesebb, mint 3%). 1995. tavaszán az állam 20%-os részesedést adott át a társadalombiztosításnak. Az 1995. nyári nyilvános részvénykibocsátás útján megvalósult sikeres privatizáció után a Bank részvényeit bevezették a budapesti, illetve a luxemburgi értéktőzsdékre, valamint kereskednek velük a londoni SEAQ-n és a PORTAL (USA) rendszeren.

Az 1997. szeptember 3-ai rendkívüli közgyűlésen a Bank 1 db ezer forint névértékű szavazatszámú részvényt ("aranyrészvény") bocsátott ki, amelyet a Magyar Állam nevében az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. jegyzett le. Az aranyrészvény lehetőséget biztosít az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. részére, hogy a Bank Alapszabályában meghatározott esetekben a részvényesek döntését ellenőrizze, illetve jogot ad egy fő igazgatósági tag és egy fő felügyelő bizottsági tag delegálására.

Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. 1997. és 1999. őszén értékesítette a tulajdonában lévő OTP törzsrészvényeit.

Az OTP Bank Rt. 2001. április 25-i Közgyűlésének 6/1/2001. sz. határozata rendelkezett az egyenként 1,000 forint névértékű, 1,150,000,000 forint össznévértékű osztalékelszámú részvények törzsrészvényé alakításáról.

2002. december 31-én a Bank részvényeinek megközelítőleg 91.7 %-a külföldi, illetve belföldi magán és intézményi befektetők tulajdonában voltak. A részvények 2.8 %-át a munkavállalók, vezető tisztségviselők birtokolták és 5.5 % az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. tulajdonában volt.

A Bank országos hálózatának 427 fiókja áll Magyarországon az ügyfelek rendelkezésére.

1.2. Számvitel

A Bank és leányvállalatai (a „Csoport”) számviteli kimutatásait a Magyarországon érvényben lévő társasági, banki és pénzügyi jogszabályoknak megfelelően vezeti, és hivatalos kimutatásait is ezen az alapon készíti.

Alkalmazott pénzneme a magyar forint (HUF).

A jogszabályokban előírt néhány számviteli elv eltér a nemzetközi pénzügyi piacokon általánosan elfogadott elvektől. Bizonyos módosítások történtek a Csoport magyar jogszabályok szerint készült konszolidált beszámolójához képest. Ennek oka, hogy a Csoport konszolidált pénzügyi helyzete és a működése konszolidált eredménye a Nemzetközi Számviteli Standard Bizottság (IASB) által jóváhagyott standardok és értelmezések szerint lett bemutatva, amelyek Nemzetközi Pénzügyi Beszámolóképzési Standardok (IFRS) néven ismertek. Ezen standardokat és értelmezéseket korábban Nemzetközi Számviteli Standardoknak (IAS) nevezték.

A Csoport alkalmazza a 2001. január 1-től hatályba lépett 39. számú Nemzetközi Számviteli Standardban („Pénzügyi Instrumentumok – Bemutatás és Értékelés”, IAS 39) foglaltakat. Más IAS standardok átdolgozása is hatással volt a Csoport 2001. évről készített konszolidált nemzetközi beszámolóra, ezen változásoknak azonban nem volt jelentős hatásuk a jelenlegi és az ezt megelőző üzleti évre.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

1.SZ. JEGYZET: ÁLTALÁNOS RÉSZ ÉS A BESZÁMOLÓ ALAPJA (folytatás)

Az IAS 39 bevezetése egy átfogó számviteli keretet adott az összes pénzügyi instrumentum elszámolásának. A Csoport ezen pénzügyi instrumentumokra vonatkozó részletes számviteli szabályai az alábbiakban kerülnek bemutatásra. A 39. számú Nemzetközi Számviteli Standard bevezetésének legjelentősebb hatása, hogy a Csoport összes kereskedési célú és értékesíthető értékpapír befektetése valós értéken kerül értékelésre, és a derivatív pénzügyi instrumentumok a mérlegben kerülnek bemutatásra. Ezen értékpapírok valós értéken történő újraértékelése és a derivatív pénzügyi instrumentumoknak a mérlegben történő bemutatása hatással volt a 2001. január 1-i nyitó adatokra.

A konszolidált éves beszámoló mérlegének tartalékok során megjelenő hatása millió Ft-ban:

Valós érték és könyvszerinti érték különbsége az értékpapíroknál	314
Nem fedezeti ügyletek valós értéken való értékelése	(12)
Halasztott adó hatás	<u>(54)</u>
Összes módosítás 2001. január 1-jén	<u>248</u>

A valós érték korrekciókat a Csoport közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban számolja el.

2.SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A konszolidált beszámoló összeállításánál alkalmazott fő számviteli elvek az alábbiakban lettek összefoglalva:

2.1. Alkalmazott alapelvek

A konszolidált beszámoló a bekerülési költség elvén készült, kivéve egyes pénzügyi instrumentumokat, amelyek valós értéken szerepelnek a beszámolóban. A konszolidált eredménykimutatás tételei az időbeli elhatárolás elve alapján lettek elszámolva.

2.2. Devizanemek közötti átszámítás

A Csoport a Mérlegben a deviza pénzforgalmi számlák és valutakészletek állományát, valamint a devizában fennálló követeléseket és kötelezettségeket a beszámolók fordulónapján érvényes Magyar Nemzeti Bank (MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon értékeli. A devizában jelentkező bevételek és ráfordítások az ügylet napján fennálló árfolyamon kerülnek értékelésre. Az esetleges árfolyamnyereség vagy árfolyamvesztés a konszolidált eredménykimutatásban van elszámolva. A devizában beszámolót készítő leányvállalatok beszámolóinak átszámításából származó különbözet a konszolidált mérlegben a tartalékok (saját tőke) részeként szerepel.

2.3. Konszolidálási elvek

A konszolidált beszámolóban bevonásra kerültek azon vállalkozások, ahol a Banknak meghatározó érdekeltsége van. A teljes körűen bevont fő leányvállalatokat a vonatkozó tulajdoni hányaddal, illetve a tevékenységi körrel a 26. sz. jegyzet ismerteti. Mindazonáltal egyes leányvállalatok, ahol a Banknak meghatározó részesedése van, nem kerültek az IAS szerint konszolidálásra, mivel ezen részesedéseket a Bank nem kívánja hosszú távon megtartani vagy teljes körű konszolidálásuknak nincs jelentős hatása a konszolidált beszámoló egészét tekintve (lásd 2.9. sz. jegyzetet).

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

2.SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA (folytatás)

2.4. Befektetések vásárlásának elszámolása

Megvásárláskor a leányvállalatok elszámolása a reális érték módszerével történik. A leányvállalatok megvásárlásakor keletkező goodwill vagy negatív goodwill a mérlegbe bekerül, és az alábbi módon történik az elszámolása.

A goodwill, ami a vételárnak a befektetőre jutó reális nettó eszközértéket meghaladó része, az immateriális javak között szerepel és a konszolidált eredménykimutatásban lineáris módon kerül elszámolásra maximum öt év alatt vagy a befektetés értékesítéséig, attól függően, hogy melyik következik be hamarabb. A konszolidált mérlegben szereplő goodwill a kapcsolódó befektetésenként egyedileg évente értékelésre kerül. Amennyiben jövőbeni eredményekből a goodwill megtérülése nem várható, a teljes összeg leírásra kerül.

A részesedést megszerző tulajdoni hányadára jutó többletet, ahol az azonosítható eszközök és kötelezettségek valós értéke meghaladja a részesedés megszerzésének költségét, negatív goodwill-ként kezeli a Bank az ügylet létrejöttének időpontjában.

A negatív goodwill elszámolásakor, a negatív goodwill azon mértékéig, ami a várható jövőbeni veszteséghez vagy ráfordításhoz kötődik, és amelyet a Bank az akvizíciós tervében azonosított és az megbízható módon számszerűsíthető, de nem jelent beazonosítható kötelezettséget az ügylet időpontjában, a jövőbeni veszteség vagy ráfordítás megjelenésekor kerül elszámolásra a bevételek között, a konszolidált eredménykimutatásban.

A negatív goodwill elszámolásakor, a negatív goodwill azon mértékéig, amely nem kötődik az ügylet időpontjában megbízható módon számszerűsíthető várható jövőbeni veszteséghez vagy ráfordításhoz, a bevételek között kerül elszámolásra az azonosítható, értékcsökkenés alá vont eszközök hátralévő hasznos élettartamainak súlyozott átlagával kifejezett időtartam alatt.

2.5. Lejáratig tartandó értékpapírok

Az értékpapír befektetések a teljesítés napján könyvelődnek bekerülési értéken. A konszolidált beszámoló készítésekor az értékpapír befektetések, amelyeknél a Csoport kifejezte a hajlandóságát és képességét, hogy lejáratig kívánja tartani (Lejáratig tartandó értékpapírok), amortizált könyv szerinti értéken kerülnek értékelésre, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel. A lejáratig tartandó értékpapírok beszerzésekor kialakult prémium, illetve diszkont éves amortizációja hozzáadódik az ilyen befektetések kamatbevételeihez. Így az egyes időszakokban elszámolt eredmény állandó hozamot jelent az ilyen befektetéseken.

A lejáratig tartandó befektetések olyan értékpapírokat tartalmaznak, amelyeket a Csoport hajlandó és képes lejáratig tartani. Ilyen típusú értékpapírok jellemzően a Magyar Állam által kibocsátott értékpapírok.

2.6. Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok

Az értékpapír befektetések a teljesítés napján könyvelődnek bekerülési értéken. A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós értéken szerepelnek a mérlegben, és az így elszámolt nem realizált nyereség és veszteség megjelenik a konszolidált eredménykimutatásban. A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok diszkont és kamatozó kincstárjegyeket, magyar államkötvényeket, Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott és egyéb értékpapírokat tartalmaznak. Az egyéb értékpapírok befektetési jegyeket, társaságok részvényeit, vállalati kötvényeket, hitelintézetek által kibocsátott jelzálogleveleket és külföldi állam által kibocsátott kötvényeket tartalmaznak.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

2. SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA (folytatás)

2.6. Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok (folytatás)

Az értékesíthető értékpapírok valós értékre történő átértékelése az értékpapírcsoporthoz jegyzett ár vagy diszkontált cash-flow modell segítségével történik. Azokban az esetekben, ahol a jegyzett piaci ár nem elérhető, az értékpapírok valós értéke a jövőbeli pénzáramlások jelenértékékként kerül meghatározásra. A nem jegyzett értékpapírok valós értékének meghatározása a megfelelő egy részvényre jutó nyereség vagy az egy részvényre jutó pénzáramlás mutatók segítségével történik. Azok a kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok, ahol nincs jegyzett piaci ár és amelyek valós értéke a fenti modellekből sem állapítható meg megbízhatóan, bekerülési értéken a szükséges céltartalékkal csökkentve szerepelnek.

2.7. Hitelek, bankközi kihelyezések, követelések és esetleges hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok

A hitelek és a bankközi kihelyezések, követelések a várható hitelezési illetve kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékkal csökkentett, még visszafizetetlen tőkeállományon szerepelnek. A kamatok a kintlévő tőke alapján időarányosan kerültek elszámolásra. Amennyiben egy hitelfelvevő nem tesz eleget esedékes fizetési kötelezettségének, illetve a vezetés megítélése szerint a jelek arra utalnak, hogy a hitelfelvevő a majdan esedékes fizetési kötelezettségeit esetleg nem tudja teljesíteni, akkor a még rendezetlen kamatkövetelés függő követelésként kerül elszámolásra. A hitelek folyósításával kapcsolatos díjak és költségek a hitelek folyósításakor kerülnek elszámolásra a konszolidált eredménykimutatásban.

A várható hitelezési, illetve kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok szintje annak megfelelően került megállapításra, hogy fedezetet nyújtson az esetleges veszteségekre. A vezetés a tartalékolás kellő szintjét az egyes hitelek és kihelyezések, veszteséggel kapcsolatos korábbi tapasztalatok, az adott gazdasági feltételek, a különböző hitelkategóriák kockázati tényezői, és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg.

2.8. Visszavásárlási megállapodások

Amennyiben részvények és kötvények értékesítése előre meghatározott áron való visszavásárlási kötelezettség mellett történik, azok továbbra is megjelennek a mérlegben, és ellenértékük Egyéb kötelezettségként kerül elszámolásra. És fordítva, újraértékesítési kötelezettség mellett vásárolt részvények és kötvények nem kerülnek elszámolásra a mérlegben, és az értük kifizetett ellenérték Egyéb eszköz tételként jelenik meg. A kamat egyenletesen kerül elszámolásra a visszavásárlási megállapodás időtartama alatt.

2.9. Részvények és részesedések

Azon vállalkozások, ahol a Banknak befolyásoló érdekeltsége van, equity módszerrel kerültek bevonásra. Mindazonáltal egyes társult vállalkozások, ahol a Banknak befolyásoló részesedése van, nem kerültek az equity módszer szerint elszámolásra, mivel ezen részesedéseket a Bank nem kívánja hosszú távon megtartani, vagy az equity módszer alkalmazásának nincs jelentős hatása a konszolidált beszámoló egészét tekintve. 2001. január 1-től a részesedéseket, amelyeket a Bank nem kíván hosszú távon megtartani, átsorolásra kerültek az értékesíthető értékpapírok mérlegsorra.

A konszolidálásba be nem vont leányvállalatok, azon társult vállalkozások, melyek nem az equity módszerrel kerültek bevonásra, valamint azon egyéb társaságok, ahol a Banknak nincsen meghatározó vagy befolyásoló részesedése, az eredeti bekerülési költségnél a tartós értékvesztésre képzett szükséges céltartalékkal csökkentett értéken szerepelnek.

A részvények és részesedések értékesítésénél jelentkező árfolyamnyereség, illetve árfolyamvesztés az egyes részvények és részesedések egyedi könyv szerinti értéke alapján kerül meghatározásra.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

2.SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA (folytatás)

2.10. Tárgyi eszközök és immateriális javak

A tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzési értéken szerepelnek az értékcsökkenési leírás levonása után. Az értékcsökkenést az adott eszköz becsült hasznos élettartama alatt lineáris módon számítják az alábbiak szerint:

Épületek	1-6%
Gépek, berendezések	8-33.3%
Járművek	14.5-33%
Lízingelt eszközök	16.7-33.3%
Goodwill	20%
Szoftver	14.5-33.3%
Vagyoni értékű jogok	16.7-33%

A tárgyi eszközökre és immateriális javakra az üzembe helyezés napjától kezdődően számol el értékcsökkenést a Csoport.

A tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értékét évente felülvizsgálják és szükség esetén értékvesztést számolnak el, ha a könyv szerinti érték tartósan magasabb a piaci értéknél. Amennyiben indok merül fel, meghatározzák az eszköz piaci értékét, és ha szükséges, a terven felüli értékcsökkenést a piaci értékig elszámolják. Ha nincs lehetőség az egyes eszköz piaci értékének meghatározására, a Csoport annak az eszközcsoportnak a piaci értékét határozza meg, ahová az adott eszköz tartozik.

Amennyiben az ingatlanok, berendezések és egyéb tárgyi eszközök becsült piaci értéke alacsonyabb a könyv szerinti értéknél, értékvesztés kerül elszámolásra a piaci érték és a könyv szerinti érték különbözetének nagyságában.

2.11. Lízing

A lízingszerződések pénzügyi lízingként kerülnek bemutatásra, amennyiben a lízing során lényegében az összes kockázat és a tulajdonjog a lízingbevevőhöz kerül át. Minden egyéb lízingszerződés operatív lízingként kerül bemutatásra.

A Csoport, mint lízingbe adó

A pénzügyi lízing keretében keletkezett, a lízingbevevőtől járó összegek, a Csoportnak a lízingbe történt nettó befektetésének az értékében, követelésként kerülnek bemutatásra. A pénzügyi lízingből származó eredmény a lízing futamideje alatt kerül elszámolásra, és ennek megfelelően mutatja az állandó megtérülést a Csoport nettó aktuális lízing befektetésén.

Az operatív lízing keretében kapott lízingdíjak az eredmény javára lineáris módon, a lízing teljes futamideje alatt kerülnek elszámolásra.

A Csoport, mint lízingbe vevő

Pénzügyi lízing során beszerzett eszközöket a Csoport eszközként mutatja be a beszerzési korai valós értékükön. A megfelelő, a lízingbe adó felé fennálló kötelezettség, a konszolidált mérlegben pénzügyi lízingből származó kötelezettségként kerül bemutatásra. A finanszírozási költségek, amelyek a beszerzett eszközök valós értékének és a teljes lízingkötelezettségnek a különbségei, az eredmény terhére kerülnek elszámolásra a lízing teljes futamideje alatt, úgy, hogy egy állandó, időszakosan megjelenő ráfordítást jelentsenek a kötelezettség fennálló összegére vonatkozóan az egyes időszakokban.

Az operatív lízing keretében fizetett lízingdíjak az eredmény terhére lineáris módon, a lízing teljes futamideje alatt kerülnek elszámolásra.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

2. SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA (folytatás)

2.12. Értékesítésre tartott ingatlanok

Az értékesítésre tartott ingatlanok elszámolása a tartós értékvesztésre képzett céltartalékkal csökkentett bekerülési költségen történik, és a konszolidált mérlegben az egyéb eszközök között kerülnek bemutatásra. Az értékesítésre tartott ingatlanok magukba foglalják a rendes üzletmenet keretében épített, vagy fejlesztett ingatlanokat, és a követelések fejében megszerzett ingatlanokat, amelyek megszerzésekor a kizárólagos közeljövőbeli értékesítés várható volt.

2.13. Biztosítástechnikai tartalékok

Biztosítástechnikai tartalékok képzése történik az életbiztosításokra és a nem életbiztosításokra. A biztosítástechnikai tartalékok szintje a konszolidált beszámolási időszak végi becsült jövőbeni kötelezettségek szintjét tükrözi. A biztosítástechnikai tartalékok az egyéb kötelezettségek között szerepelnek. A nem-életbiztosítás még nem teljesített kárfizetéseire és kárrendezési költségeire képzett függőkár tartalékok az egyes módozatokban várható kifizetések alapján kerülnek meghatározásra. A tartalék kiterjed az ismert károkra, a bekövetkezett, de még nem jelentett károkra és a kárrendezés költségeire. A tartalékképzés a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által jóváhagyott halandósági tábla alapján veszi figyelembe a magyar lakosság halandósági jellemzőit.

2.14. Visszavásárolt saját részvény

A visszavásárolt saját részvényeket a Bank és leányvállalatai tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli piacon vásárolja és a konszolidált éves beszámolóban saját tőkét csökkentő tételként kerül bemutatásra.

A visszavásárolt saját részvények értékesítésének eredménye közvetlenül a konszolidált tartalékokkal (saját tőke) szemben kerül elszámolásra.

2.15. Társasági adó

Az évente fizetendő társasági adó mértéke a magyar törvények alapján meghatározott adókötelezettségen alapul, amely korrigálva van a halasztott adózással.

A pénzügyi jelentésekben és az adóbevallásban jelentkező eredmény közötti átmeneti időbeli eltérések miatt halasztott adó elszámolására olyan adókulcsokkal került sor, amelyek várhatóan a halasztott adó eszköz realizálásakor, illetve a halasztott adó kötelezettségek teljesítésekor érvényben lesznek.

2.16. Függő és jövőbeni kötelezettségek

A Csoport a rendes üzletmenet során mérlegen kívüli tranzakciókkal is foglalkozott, melyek között szerepeltek adott bankgaranciák, akkreditívek, hitelnyújtási kötelezettségek és tranzakciók pénzügyi instrumentumokkal. A fenti tételekre vonatkozó céltartalékok szintje úgy van megállapítva, hogy fedezetet nyújtson az esetleges jövőbeni veszteségekre. A vezetés a tartalékolás kellő szintjét az egyes tételek, a veszteséggel kapcsolatos jelenlegi tapasztalatok, az adott gazdasági feltételek, a különböző tranzakciók kockázati tényezői, és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg.

A Csoport akkor képez céltartalékot, amikor egy múltbéli eseményből kifolyólag jelenbeli kötelezettsége keletkezik; valószínűsíthető, hogy gazdasági hasznot megtettesítő forrásokból származó pénzáramlásra lesz szükség a kötelezettség teljesítéséhez; és a kötelezettség mértéke megbízhatóan valószínűsíthető.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

2.SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA (folytatás)

2.17. Mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok

A Csoport rendszeres üzletmenete során derivatív pénzügyi instrumentumokkal is foglalkozik, amelyeknél alacsony kezdeti befektetés szükséges a teljes szerződésbeli értékhez képest. A derivatív pénzügyi instrumentumok magukban foglalják a határidős kamatláb megállapodásokat, kamatláb és deviza swap ügyleteket is. Ezen pénzügyi instrumentumokat a Csoport arra használja, hogy fedezze a pénzügyi piacokon végrehajtott tranzakcióinak kamat- és devizakockázatát.

A derivatív pénzügyi instrumentumok alapvetően bekerülési értéken kerülnek a könyvekbe, majd a későbbiekben a valós értéken kerülnek bemutatásra. A valós érték meghatározása a jegyzett piaci ár, diszkontált cash-flow és más pénzügyi modell alapján kerül meghatározásra. A nem fedezeti ügyletben szereplő derivatív pénzügyi instrumentum valós értékében beálló változás a konszolidált eredménykimutatásban kerül elszámolásra, az értékelés elvégzésekor. A valós érték és a bekerülési érték különbsége jellegének megfelelően eszközként vagy kötelezettségként kerül kimutatásra.

A fedezeti ügyletként definiált derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető, nyereségként vagy veszteségként kerül elszámolásra az eredmény javára vagy terhére az alapügyleten elszámolt valós érték korrekcióval egyetemben. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban kerül bemutatásra.

A cash-flow fedezeti ügyletként definiált derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető, a konszolidált saját tőkében a tartalékok között kerül bemutatásra. Az ily módon meghatározott tartalék a konszolidált eredménykimutatásban kerül elszámolásra nyereségként vagy veszteségként abban az időszakban, melyben az alapügyleten elszámolt nyereség vagy veszteség realizálódik. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban kerül bemutatásra.

Bizonyos derivatív ügyletek, amelyek a Csoport kockázat-menedzseléséből származó pozíciók hatékony fedezését jelentik, nem minősülnek az IAS 39. standard szerinti fedezeti ügyletnek, és ezért kereskedési célú derivatíváknak minősülnek, amelyek valós értéken kerülnek bemutatásra, és a nem realizált nyereség és veszteség közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban jelenik meg.

2.18. Konszolidált cash-flow kimutatás

A konszolidált cash-flow kimutatás szempontjából a készpénz és a készpénz egyenértékesei a készpénzt, a nostro számlák egyenlegét, illetve a Magyar Nemzeti Banknál lévő számlákat jelentik, nem beleértve a Magyar Nemzeti Banknál levő kötelező tartalék összegét. A fedezeti ügyletekhez tartozó cash-flow ugyanazon soron kerül bemutatásra, mint az alapügyletkez tartozó pénzáramlás.

2.19. Szegmens adatok

A banktevékenységtől eltérő tevékenységet folytató leányvállalatok szűkített beszámolóit nem szerepelnek, mivel nagyságrendjük lényegesen kisebb a konszolidált éves beszámolóénál.

2.20. Összehasonlítható adatok

Néhány egyéb adat átsorolásra került a 2001-es konszolidált beszámolóban, annak érdekében, hogy a 2002. évi végi bemutatási formának megfeleljen.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

3.SZ.JEGYZET: PÉNZTÁRAK, BETÉTSZÁMLÁK, ELSZÁMOLÁSOK A MAGYAR NEMZETI BANKKAL (millió Ft-ban)

	2002	2001
Pénztárak:		
forint	42,114	38,811
valuta	<u>3,570</u>	<u>10,631</u>
	<u>45,684</u>	<u>49,442</u>
Betét számlák és elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal:		
Éven belüli:		
forint	306,003	326,173
deviza	<u>3,319</u>	<u>4,427</u>
	<u>309,322</u>	<u>330,600</u>
Éven túli:		
deviza	<u>434</u>	<u>1,731</u>
Összesen	<u>355,440</u>	<u>381,773</u>

A kötelező jegybanki tartalékokra vonatkozó előírások szerint a kötelező tartalék szintje a Csoportnál 2002. december 31-én megközelítőleg 95,214 millió forint, 2001. december 31-én 110,269 millió forint volt.

4.SZ.JEGYZET: BANKKÖZI KIHELYEZÉSEK, KÖVETELÉSEK, KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT CÉLTARTALÉKOK LEVONÁSA UTÁN (millió Ft-ban)

	2002	2001
Éven belüli:		
forint	148,158	78,764
deviza	<u>134,175</u>	<u>235,455</u>
	<u>282,333</u>	<u>314,219</u>
Éven túli:		
forint	8,000	8,000
deviza	<u>5,722</u>	<u>10,039</u>
	<u>13,722</u>	<u>18,039</u>
	296,055	332,258
Céltartalék várható kihelyezési veszteségekre	<u>(163)</u>	<u>(170)</u>
	<u>295,892</u>	<u>332,088</u>

A devizában történt bankközi kihelyezések, követelések 2002. december 31-i állománya 0.1% és 9.2%, a 2001. december 31-i állománya 1% és 6.5% között kamatozott.

A forintban történt bankközi kihelyezések, követelések 2002. december 31-i állománya 7.5% és 11.2%, a 2001. december 31-i állománya 8.3% és 11.3% között kamatozott.

A bankközi kihelyezésekből, követelésekből várható kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok változása az alábbi:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	170	183
Céltartalék felszabadítás várható kihelyezési veszteségekre	<u>(7)</u>	<u>(13)</u>
December 31-i egyenleg	<u>163</u>	<u>170</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

5. SZ. JEGYZET:	KERESKEDÉSI CÉLÚ ÉS ÉRTÉKESÍTHETŐ ÉRTÉKPAPÍROK (millió Ft-ban)	
	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Kereskedési célú értékpapírok		
Magyar diszkont kincstárjegyek	46,335	36,510
Magyar kamatozó kincstárjegyek	1,945	1,352
Államkötvények	60,837	38,059
MNB kötvények	--	27,230
Egyéb értékpapírok	<u>7,615</u>	<u>9,573</u>
	<u>116.732</u>	<u>112.724</u>
Értékesíthető értékpapírok		
Államkötvények	74,747	75,281
Egyéb kötvények	23,660	18,516
Jelzáloglevelek	331	330
Egyéb értékpapírok	<u>4,621</u>	<u>21,712</u>
	<u>103.359</u>	<u>115.839</u>
Összesen	<u>220.091</u>	<u>228.563</u>

A portfólió mintegy 85% és 83% -a forintban volt 2002. december 31-én és 2001. december 31-én.

Az államkötvények mintegy 12% -a és 13% -a devizában volt 2002. december 31-én és 2001. december 31-én. A 2002. december 31-i portfólió mintegy 15.4% -a USD-ben, 11% -a JPY-ben, 2.3% -a GBP-ben 0.2% -a EUR-ban, 71.1% pedig egyéb devizában volt. A 2001. december 31-i portfólió mintegy 77.3% -a USD-ben, 13.1% -a JPY-ben, mintegy 8.3% -a EUR-ban és 1.3% -a GBP-ben volt.

A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok 2002. december 31-i állománya 2.3% és 13%, 2001. december 31-i állománya 2.8% és 14% között kamatozott.

A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok kamatkondíciói és lejáratja az alábbiak szerint összegezhetők:

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Öt éven belül:		
változó kamatozású	50,669	66,966
fix kamatozású	<u>103,242</u>	<u>110,826</u>
	<u>153,911</u>	<u>177,792</u>
Öt éven túl:		
változó kamatozású	17,950	1,360
fix kamatozású	<u>26,215</u>	<u>17,440</u>
	<u>44,165</u>	<u>18,800</u>
Nem kamatozó értékpapírok	<u>22,015</u>	<u>31,971</u>
Összesen	<u>220,091</u>	<u>228,563</u>

6. SZ. JEGYZET:	HITELEK A HITELEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT CÉLTARTALÉKOK LEVONÁSA UTÁN (millió Ft-ban)	
	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Éven belül esedékes hitelek és váltók	401,895	342,822
Éven túl esedékes hitelek és váltók	<u>935,050</u>	<u>478,883</u>
	1,336,945	821,705
Céltartalékok	<u>(56,235)</u>	<u>(50,371)</u>
	<u>1,280,710</u>	<u>771,334</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

6.SZ. JEGYZET: HITELEK A HITELEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT CÉLTARTALÉKOK LEVONÁSA UTÁN (millió Ft-ban) (folytatás)

A devizahitelek a teljes bruttó hitelállomány 18%-át, illetve 13%-át képviselték 2002. december 31-én és 2001. december 31-én.

Az éven belüli forintbitelek 2002. december 31-i állománya 9.5% és 33% között, a 2001. december 31-i állománya 6% és 29% között kamatozott.

Az éven túli forintbitelek 2002. december 31-i állománya 4% és 20% között, a 2001. december 31-i állománya 6% és 22.1% között kamatozott.

A bruttó hitelállomány megközelítőleg 6.3%-a, illetve 6.6%-a olyan hitel, amelyre nem volt kamatelhárítás 2002. december 31-én, illetve 2001. december 31-én.

A hitelállomány megbontása a főbb hiteltípusokra az alábbi:

	<i>2002</i>		<i>2001</i>	
Vállalkozói hitelek	629,309	47%	460,298	56%
Önkormányzati hitelek	128,255	10%	55,809	7%
Lakáshitelek	411,838	31%	156,237	19%
Fogyasztási hitelek	<u>167,543</u>	<u>12%</u>	<u>149,361</u>	<u>18%</u>
	<u>1,336,945</u>	<u>100%</u>	<u>821,705</u>	<u>100%</u>

A céltartalékok változása az alábbi volt:

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Január 1-jei egyenleg	50,371	50,101
Céltartalék képzése	8,824	6,165
Felhasználás	<u>(2,960)</u>	<u>(5,895)</u>
December 31-i egyenleg	<u>56,235</u>	<u>50,371</u>

7.SZ. JEGYZET: RÉSZVÉNYEK ÉS RÉSZESEDESEK (millió Ft-ban)

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Befektetések és egyéb részesedések:		
Nem konszolidált leányvállalatok	1,450	1,217
Társult vállalkozások	4,357	3,391
Egyéb	<u>1,194</u>	<u>1,293</u>
	7,001	5,901
Céltartalék	<u>(1,537)</u>	<u>(3,085)</u>
	<u>5,464</u>	<u>2,816</u>
A nem konszolidált leányvállalatok mérlegfőösszege	<u>4,738</u>	<u>4,011</u>

2002. december 31-én, illetve 2001. december 31-én az érdekeltségi körbe tartozó társaságok Magyarországon bejegyzett vállalkozások, kivéve egy, az Osztrák Köztársaságban bejegyzett társaságot, amelynek könyv szerinti értéke 5 millió forint, egy Romániában bejegyzett társaságot 0 forint könyv szerinti értékkel. Ezen felül 2002. december 31-én tíz, a Szlovák Köztársaságban bejegyzett társaság van, együttesen nettó 306 millió forint értékben.

A céltartalékok változása az alábbi volt:

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Január 1-jei egyenleg	3,085	4,425
Céltartalék felszabádítás	<u>(1,548)</u>	<u>(1,340)</u>
December 31-i egyenleg	<u>1,537</u>	<u>3,085</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

8. SZ. JEGYZET: LEJÁRATIG TARTANDÓ ÉRTÉKPAPÍROK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Államkötvények	347,880	379,439
Magyar diszkont kincstárjegyek	3,689	19,068
MNB kötvények	--	2,496
Egyéb értékpapírok	<u>1,373</u>	<u>600</u>
	352,942	401,603
 Céltartalék	 <u>(26)</u>	 <u>--</u>
	<u>352,916</u>	<u>401,603</u>

A lejáratig tartandó értékpapírok kamatkondíciói és lejáratja az alábbiak szerint összegezhetők:

	2002	2001
Öt éven belül:		
változó kamatozású	128,540	167,839
fix kamatozású	<u>145,809</u>	<u>157,240</u>
	<u>274,349</u>	<u>325,079</u>
Öt éven túl:		
változó kamatozású	48,736	52,064
fix kamatozású	<u>29,857</u>	<u>24,460</u>
	<u>78,593</u>	<u>76,524</u>
 Összesen	 <u>352,942</u>	 <u>401,603</u>

A portfólió mintegy 99% -a és 97% -a forintban volt 2002. december 31-én és 2001. december 31-én.

A változó kamatozású papírok kamata, amelyet általában fél évre állapítanak meg, a legtöbb esetben a 90-napos magyar diszkont kincstárjegy kamatán alapul.

A fix kamatozású papírok kamatlába 2002. december 31-én 6.3% és 13%, 2001. december 31-én 7.5% és 14% között volt. A kamatfizetés mind a változó, mind a fix kamatozású értékpapíroknál általában félévente történik.

A céltartalékok változása az alábbi volt:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	--	--
Céltartalék képzése	<u>26</u>	<u>--</u>
December 31-i egyenleg	<u>26</u>	<u>--</u>

9. SZ. JEGYZET: TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK, NETTÓ (millió Ft-ban)

	2002	2001
Ingatlanok	59,357	43,595
Gépek, berendezések, járművek, lízingelt eszközök	79,403	62,511
Beruházások	7,326	3,219
Immateriális javak	33,909	26,562
Goodwill és negatív goodwill	<u>(3,154)</u>	<u>1,062</u>
	176,841	136,949
 Értékcsökkenés	 <u>(83,273)</u>	 <u>(63,615)</u>
	<u>93,568</u>	<u>73,334</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

10. SZ. JEGYZET: EGYÉB ESZKÖZÖK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Követelések állampapírok beváltásából	45	113
Eladásra tartott ingatlanok	10,244	9,677
Állami kamattámogatás miatt követelés	876	685
Vevő és egyéb adott előlegek	3,511	4,186
Előleg értékpapírokra és befektetésekre	479	496
Adókövetelések, illetve túlfizetések	821	1,259
Készletek	962	1,365
Halasztott fizetéssel értékesített követelések	503	2,856
Állam megbízásából fizetett támogatások	777	408
Lízinggel kapcsolatos követelések	28,752	34,496
Központi elszámolóházzal szembeni követelés	--	1,743
Követelések biztosítási kötvény tulajdonosoktól	2,039	912
Tőzsdei változó letét	240	508
Befektetési alapokkal és nyugdíjpénztárakkal kapcsolatos elszámolások	12,707	683
Vegyes aktív elszámolási számla	925	1,498
Aktív időbeli elhatárolás	4,773	2,918
Befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelés	2,335	682
Derivatív pénzügyi instrumentumok valós érték korrekciója	8,476	35
Egyéb	<u>10,321</u>	<u>7,605</u>
	88,786	72,125
Céltartalék	<u>(2,471)</u>	<u>(3,788)</u>
	<u>86,315</u>	<u>68,337</u>

Az egyéb eszközökre képzett céltartalékok között legnagyobb arányt az eladásra tartott ingatlanokra, vevőkövetelésekre, lízinggel kapcsolatos követelésekre és a viszontbiztosítási követelésekre képzett céltartalékok képviseltek.

Az egyéb eszközökre képzett céltartalékok változása az alábbi volt:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	3,788	4,141
Céltartalék felszabadítás	<u>(1,317)</u>	<u>(353)</u>
December 31-i egyenleg	<u>2,471</u>	<u>3,788</u>

11. SZ. JEGYZET: HITELINTÉZETEKSEL SZEMBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Éven belüli:		
forint	27,323	5,236
deviza	<u>31,213</u>	<u>11,642</u>
	<u>58,536</u>	<u>16,878</u>
Éven túli:		
forint	4,774	7,822
deviza	<u>15,750</u>	<u>12,252</u>
	<u>20,524</u>	<u>20,074</u>
Összesen	<u>79,060</u>	<u>36,952</u>

A hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni éven belüli forintkötelezettségek 2002. december 31-i állománya 7.5% és 9.7%, a 2001. december 31-i állománya 3% és 10.8% között kamatozott.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

**11. SZ. JEGYZET: HITELINTÉZETEKSEL SZEMBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban)
(folytatás)**

A hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni éven túli forintkötelezettségek 2002. december 31-i állománya 9% és 9.5%, a 2001. december 31-i állománya 3% és 9.8% között kamatozott.

A hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni éven belüli devizakötelezettségek 2002. december 31-i állománya 0.7% és 8.4%, a 2001. december 31-i állománya 1.1% és 2.5% között kamatozott.

A hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni éven túli devizakötelezettségek 2002. december 31-i állománya és 2001. december 31-i állománya is 1.4% és 9.2% között kamatozott.

12. SZ. JEGYZET: ÜGYFELEK BETÉTEI (millió Ft-ban)

	2002	2001
Éven belüli:		
forint	1,756,724	1,498,199
deviza	<u>360,327</u>	<u>359,052</u>
	<u>2,117,051</u>	<u>1,857,251</u>
Éven túli:		
forint	33,693	34,261
deviza	<u>425</u>	<u>--</u>
	34,118	34,261
Összesen	<u>2,151,169</u>	<u>1,891,512</u>

Az ügyfelek éven belüli forintbetéteinek 2002. december 31-én 0% és 8% között, a 2001. december 31-i állománya 0.5% és 9.2% között kamatozott.

Az ügyfelek éven túli forintbetéteinek 2002. december 31-én 3% és 7.6% között, a 2001. december 31-i állománya 3% és 8.5% között kamatozott.

Az ügyfelek éven belüli devizabetétei 2002. december 31-én 0% és 5.3% között, a 2001. december 31-i állománya 0.1% és 2.1% között kamatozott.

Az ügyfelek éven túli devizabetétei állománya 2002. december 31-én 0.1% és 5.4% között kamatozott.

A betétállomány megbontása a főbb betéttípusokra az alábbi:

	2002		2001	
Vállalkozói betétek	381,242	18%	265,948	14%
Önkormányzati betétek	156,365	7%	155,032	8%
Lakossági betétek	<u>1,613,562</u>	<u>75%</u>	<u>1,470,532</u>	<u>78%</u>
	<u>2,151,169</u>	<u>100%</u>	<u>1,891,512</u>	<u>100%</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

13. SZ. JEGYZET: KIBOCSÁTOTT ÉRTÉKPAPÍROK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Eredeti lejárat szerint		
Éven belüli lejáratra	12,312	5,688
Éven túli lejáratra	<u>72,550</u>	<u>34,386</u>
Összesen	<u>84,862</u>	<u>40,074</u>

Az értékpapírok döntően forintban kerültek kibocsátásra, amelyek 2002. december 31-én 6.4% és 8.3%, 2001. december 31-én 3.8% és 9.2% közötti kamatozásúak voltak.

14. SZ. JEGYZET: EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Halasztott adó	699	617
Adótartozások	2,340	2,483
Giro elszámolási számlák	23,916	14,389
Szállítók	7,981	8,352
Biztosítástechnikai tartalék	68,544	52,228
Bérek és társadalombiztosítás	7,398	6,452
Értékpapír-kereskedelemből származó kötelezettség	5,431	5,177
Céltartalékok függő és jövőbeni kötelezettségekre	7,511	5,225
Osztalékfizetési kötelezettség	598	7,509
Lízinggel kapcsolatos kötelezettségek	--	792
Vevőktől kapott előlegek	1,681	915
Passzív időbeli elhatárolás	6,941	4,161
Beszedésre átvett kölcsön	1,567	967
Függő és elszámolási számla	2,543	3,228
Derivatív pénzügyi instrumentumok valós érték korrekciója	3,713	843
Egyéb	<u>8,482</u>	<u>10,564</u>
	<u>149,345</u>	<u>123,902</u>

A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalékok részletezése az alábbi:

	2002	2001
Peres esetekre képzett	1,591	779
Egyéb függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett	3,212	1,999
Egyéb céltartalék (várható kötelezettségekre)	2,232	1,915
Lakásszavatossági kötelezettségekre képzett	<u>476</u>	<u>532</u>
December 31-i egyenleg	<u>7,511</u>	<u>5,225</u>

Az egyéb függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék elsősorban a Bank, illetve az OTP-csoport tagjai által adott garanciák miatti és vállalt hitelnyújtási kötelezettségekre lett képezve.

A Bank üzleti tevékenysége keretében 1991-ig értékesítésre épített lakóingatlanokat finanszírozott és építetett, amelynek keretében tíz éves garanciát kellett vállalnia az esetleges kivitelezési hibákért. A Bank átháríthatja a szavatossági igényeket a kivitelezőkre. Ezen követelések behajthatósága azonban minden esetben a kivitelező pénzügyi pozíciójától függ, ami egyes esetekben bizonytalan lehet, ezért céltartalék képzés történt a lakásszavatossági igényekből eredő esetleges jövőbeni veszteségekre.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

14. SZ. JEGYZET: EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban) (folytatás)

A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalékok levezetése az alábbi:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	5,225	3,233
Céltartalék képzés	2,355	2,145
Fel szabadítás	<u>(69)</u>	<u>(153)</u>
December 31-i egyenleg	<u>7,511</u>	<u>5,225</u>

A biztosítástechnikai tartalék levezetése az alábbi:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	52,228	39,791
Biztosítástechnikai tartalékok nettó növekedése	<u>16,316</u>	<u>12,437</u>
December 31-i egyenleg	<u>68,544</u>	<u>52,228</u>

15. SZ. JEGYZET: ALÁRENDELT KÖLCSÖNTŐKE

1993-ban a Bank 5 milliárd forint értékben alárendelt kölcsöntökének minősülő kötvényeket bocsátott ki. A kötvényeket a Pénzügyminisztérium jegyezte le. Az alárendelt kölcsöntökének minősülő kötvények kamatozása és a kamatfizetés gyakorisága a 2013/C hitelkonszolidációs kötvény kamatfeltételeihez igazodik, mely változó kamatozású, évente két alkalommal történik éves szinten a kamatmérték megállapítása, valamint az időarányos kamatfizetés. A 2001. december 20-án esedékes féléves kamata 5.57%, a 2002. június 20-án esedékes féléves kamata 5.19% volt, a 2002. december 20-án esedékes féléves kamata 4.36% volt. Az eredeti lejárat 20 év. Az alárendelt kölcsöntökének minősülő kötvénykibocsátásból befolyó összegeket hasonló kamatfeltételű és lejáratú államkötvényekbe fektette a Bank.

1996. decemberében a Bank 30 millió USD és 31.14 millió DEM (EUR-ban kifejezve 15.92 millió) alárendelt kölcsöntökét kapott az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól. A hitel lejárat 10 év, a fizetendő kamat hat hónapos LIBOR +1.4% 1996. december 27-től 1997. december 29-ig, hat hónapos LIBOR + 1.0% 1997. december 29-től 1999. június 28-ig, hat hónapos LIBOR + 1.7% 1999. június 28-tól 2004. december 27-ig, valamint hat hónapos LIBOR + 2.5% 2004. december 27-től 2006. december 27-ig.

16. SZ. JEGYZET: JEGYZETT TŐKE (millió Ft-ban)

	2002	2001
Engedélyezett, kibocsátott és befizetett: Törzsrészcvény	<u>28,000</u>	<u>28,000</u>
	<u>28,000</u>	<u>28,000</u>

2002. I. negyedévében a Bank törzsrészcvényeinek címlete 1.000 forintról 100 forintra változott.

1997. szeptember 3-ától a Bank jegyzett tőkéjében 1 db ezer forint névértékű szavazatelsőségi részvény ("aranyrészvény") is szerepel (lásd 1.1 jegyzet).

17. SZ. JEGYZET: TARTALÉKOK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	165,643	123,504
Adózás utáni eredmény	59,231	48,953
Visszavásárolt saját részvény értékesítésének (vesztesége)/nyeresége	(1,102)	72
IAS 39 alkalmazása miatti nyitó módosítás	--	248
Osztalék	--	(7,050)
Átváltási különbözet	<u>(360)</u>	<u>(84)</u>
December 31-i egyenleg	<u>223,412</u>	<u>165,643</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

17. SZ. JEGYZET: TARTALÉKOK (millió Ft-ban) (folytatás)

A Bank magyar számviteli előírások szerinti éves beszámolójában a tartalékok állománya 2002. december 31-én 177,843 millió forint, 2001. december 31-én 130,515 millió forint volt. A fenti összegből 34,169 millió forintot illetve 29,450 millió forintot jelentett az általános tartalék állománya 2002. december 31-én, illetve 2001. december 31-én. Az általános tartalék nem használható fel osztalékfizetésre.

A 2001. december 31-én zárult év osztalékadata a 2002-ben megtartott közgyűlés által jóváhagyott összeget mutatja.

A 2002. december 31-én zárult év osztalékáról a 2003. áprilisában tartandó Közgyűlés dönt.

18. SZ. JEGYZET: VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY (millió Ft-ban)

	2002	2001
Névérték	<u>2.334</u>	<u>2.217</u>
Könyv szerinti érték	<u>27.800</u>	<u>26.357</u>

19. SZ. JEGYZET: KISEBBSÉGI ÉRDEKELTSÉG (millió Ft-ban)

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	--	--
Megvásárolt kisebbségi érdekeltség	381	--
Tőkeemelésből származó kisebbségi érdekeltség	79	--
Tárgyévi eredményből (veszteség) származó kisebbségi érdekeltség	<u>(55)</u>	=
December 31-i egyenleg	<u>405</u>	<u>=</u>

20. SZ. JEGYZET: EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK (millió Ft-ban)

	2002	2001
Céltartalék képzés lejáratig tartandó értékpapírokra	26	--
Céltartalék felszabadítás részvényekre és részesedésekre	(1,548)	(1,340)
Céltartalék felszabadítás egyéb eszközökre	(1,317)	(353)
Céltartalék képzés függő és jövőbeni kötelezettségekre	2,355	2,145
Általános költségek, bérleti díjakat is ideértve	21,070	18,009
Reklám	4,272	2,972
Adók, társasági adót kivéve	9,540	7,905
Szolgáltatások	15,037	13,234
Biztosítási károk, szolgáltatások és költségei	23,436	19,767
Biztosítástechnikai tartalékok nettó növekedése	16,316	12,437
Fizetett díjak	2,769	1,878
Egyéb	<u>4.728</u>	<u>3.670</u>
	<u>96.684</u>	<u>80.324</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

21. SZ. JEGYZET: TÁRSASÁGI ADÓ (millió Ft-ban)

A Csoport jelenleg adóalapjának 18%-át, 25%-át és 30%-át tartozik társasági adóként befizetni. A 18%-os adókulcs a Bankhoz és a Bank Magyarországon bejegyzett leányvállalataihoz kapcsolódik. A 25%-os adókulcs a Szlovák Köztársaságban, a 30%-os adókulcs az Egyesült Királyságban bejegyzett leányvállalathoz kapcsolódik.

Az elszámolt társasági adó levezetés az alábbiak szerint alakult:

	2002	2001
Tárgyévi adó	13,870	11,088
Halasztott adó	<u>82</u>	<u>464</u>
	<u>13,952</u>	<u>11,552</u>

A halasztott adó kötelezettség levezetés az alábbiak szerint alakult:

	2002	2001
Január 1-jei egyenleg	(617)	(99)
IAS 39 alkalmazása miatti nyitó módosítás	--	(54)
Halasztott adó bevétel	<u>(82)</u>	<u>(464)</u>
December 31-i egyenleg	<u>(699)</u>	<u>(617)</u>

Fizetendő adó levezetése az alábbiak szerint alakult:

	2002	2001
Adózás előtti eredmény	73,128	60,505
Tartós időbeli eltérések	<u>4,397</u>	<u>3,511</u>
Módosított adóalap	<u>77,525</u>	<u>64,016</u>
Adó	<u>13,952</u>	<u>11,552</u>

22. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

Pénzügyi instrumentum minden olyan szerződés, amely egy másik féltől készpénz vagy más pénzügyi eszköz bevételeire jogosít (pénzügyi eszköz), vagy másik fél számára készpénz vagy más pénzügyi eszköz kifizetésének kötelezettségét hordozza (pénzügyi kötelezettség).

A pénzügyi eszközök a Csoport számára bizonyos kockázatokat jelenthetnek. A Csoportot érintő leglényegesebb kockázatok a következők:

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

22. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (folytatás)

Hitelezési kockázat

A Csoport hitelezési kockázatot vállal, amely annak a kockázata, hogy valamely másik fél nem tudja az adott összeget teljességében visszafizetni, amikor az esedékessé válik. A Csoport úgy strukturálhatja az általa vállalt hitelezési kockázatot, hogy megszabja az egy adóssal, vagy adósbankkal szemben felvállalható kockázat összegét. További módszer a földrajzi, vagy iparági szegmensek szerinti limitek meghatározása. Az ilyen kockázatok a Csoport rendszeresen figyeli, és éves, illetve gyakoribb felülvizsgálatnak veti alá. Az egy adóssra vonatkozó kockázat - beleértve a bankokat és brókercégeket is - tovább csökkenthető al-limitek bevezetésével, amelyek mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kitettséget korlátozzák, és napi teljesítési kockázatra vonatkozó limitekkel a különböző kereskedési módzatok - pl. határidős devizaügyletek - esetén. A Csoport napi szinten ellenőrzi a tényleges kockázati kitettséget a limitekhez viszonyítva. A hitelezési kockázatnak való kitettséget oly módon kezeli, hogy rendszeres elemzést készít az adósok és potenciális adósok kamat- és tőke-visszafizetési képességét illetően, és szükség szerint változtatja a hitelfelvételi limiteket. A hitelkockázat kezelésének másik módja biztosítékok, illetve vállalati és személyi garanciák beszerzése.

Piaci kockázat

A Csoport piaci kockázatot vállal. Piaci kockázatok a kamatláb, deviza és részvény termékek nyitott pozíciójából adódnak, hiszen ezek mindegyike ki van téve mind általános, mind specifikus piaci mozgásoknak. A Csoport 'kockázati érték' (value at risk) módszert alkalmaz a tartott pozíciók piaci kockázatának és a maximálisan várható veszteségnek a becslésére, amelyet a piaci feltételek különböző változásaira vonatkozó feltételezésekre alapoz. A Vezetés határozza meg azt a kockázati értéket, amelyet a Csoport vállal, és ezt napi rendszerességgel figyeli.

Devizakockázat

Lásd a 29. sz. jegyzet

Likviditási kockázat

Lásd a 30. sz. jegyzet

Kamatláb kockázat

Lásd a 31. sz. jegyzet

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE

23. SZ. JEGYZET: FÜGGŐ ÉS JÖVŐBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban)

Normál üzletmenet esetén a Csoport különböző pénzügyi tranzakciókban vesz részt, amelyek nem jelennek meg a mérlegben, és amelyeket mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumoknak neveznek. Ezzel ellentétes értelmű kijelentés hiányában az alábbiak ezen, mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok eszmei összegét tükrözik.

(a) Függő kötelezettségek

	2002	2001
Hitelkeret igénybe nem vett része	310,559	255,554
Bankgarancia	137,469	36,606
Visszaigazolt akkreditívek	787	3,799
Egyéb	22,467	21
Le nem zárt peres ügyekből várható kötelezettségek (perérték)	4,846	3,487
Vitatott helyi adók	--	542
	<u>476.128</u>	<u>300.009</u>

Hitelnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás, garanciavállalásokból és akkreditívekből származó kötelezettségek

Ezen instrumentumok elsődleges célja, hogy igény szerint biztosítsák az ügyfelek számára rendelkezésre álló pénzeszközöket. A garanciák és akkreditívek - amelyek visszavonhatatlanul biztosítják, hogy a Csoport helytáll abban az esetben, ha az ügyfél nem tudja teljesíteni harmadik fél felé fennálló kötelezettségeit - a kölcsönökkel azonos hitelezési kockázatot jelentenek. Az okmányos és kereskedelmi akkreditívek - amelyek keretében a Csoport egy ügyfele nevében írásban kötelezettséget vállal arra, hogy meghatározott feltételek mellett valamely harmadik fél egy előre meghatározott összeget lehívhat a Csoporttól - biztosítékát azon áruk leszállítása képezi, amelyre az akkreditív vonatkozik, így kevesebb kockázatot hordoznak, mint a közvetlen hitelfelvétel.

A hitelek, garanciák vagy akkreditívek formájában nyújtott kölcsönök engedélyezhető keretének kihasználatlan részei vonatkozásában a Csoport kötelezettséget vállalhat hitelnyújtásra. A kölcsönnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás hitelezési kockázatának tekintetében a Csoport potenciálisan a kihasználatlan kötelezettségvállalási keretének teljes összegével megegyező veszteség kockázatának van kitéve. Ugyanakkor, a veszteség valószínűsíthető összege alacsonyabb a kihasználatlan kötelezettségvállalási keret teljes összegénél, mivel a legtöbb hitelnyújtásra vonatkozó kötelezettség feltétele, hogy az ügyfelek megfeleljenek bizonyos hitelképességi követelményeknek.

A garanciákra, visszavonhatatlan akkreditívekre és igénybe nem vett hitelnyújtási kötelezettségvállalásokra hasonló hitelezési kockázati monitoring és hitelezési politika vonatkozik, mint amelyet hitelnyújtásnál alkalmaznak. A Csoport vezetése szerint a garanciákkal, visszavonhatatlan akkreditívekkel és igénybe nem vett hitelnyújtási kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos piaci kockázat minimális.

Jogviták

A mérleg fordulónapjáig a Csoporttal szemben különféle kárigények kerültek bejelentésre és különböző jogi eljárások folytak, melyek jellegük alapján a rendes üzletmenethez tartoznak. Ezen igények és jogi eljárások szintje megfelel az előző évi igények és jogi eljárások szintjének.

A Csoport megítélése szerint a vele szemben támasztott igények és peresített követelések nem érintik lényegesen pénzügyi helyzetét, jövőbeli működési eredményét vagy cash-flow-ját, bár nem adható biztosíték az igények és peresített követelések végső kimenetele tekintetében.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

23. SZ. JEGYZET: FÜGGŐ ÉS JÖVŐBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban) (folytatás)

b) Derivatív pénzügyi instrumentumok

	2002	2001
Külföldi devizára szóló határidős szerződések		
Követelés	57,743	36,548
Kötelezettség	<u>(63,581)</u>	<u>(37,488)</u>
	<u>(5,838)</u>	<u>(940)</u>
FX-swap és kamat-swap ügyletek		
Követelés	161,347	122,728
Kötelezettség	<u>(150,126)</u>	<u>(122,664)</u>
	<u>11,221</u>	<u>64</u>
Opciós szerződések		
Követelés	183,322	28,294
Kötelezettség	<u>(164,999)</u>	<u>(19,310)</u>
	<u>18,323</u>	<u>8,984</u>
FRA*		
Követelés	41,700	30,768
Kötelezettség	<u>(26,500)</u>	<u>(30,986)</u>
	<u>15,200</u>	<u>(218)</u>

* Határidős kamatláb megállapodások

A Csoport szigorú limiteket alkalmaz a nettó nyitott származékos pozíciók - azaz a vételi és eladási szerződések közti különbségek - esetén, mind az összeg, mind a futamidő tekintetében. Bármely esetben, a hitelezési kockázatnak kitett összeg a Csoportnak hasznot hajtó instrumentumok (azaz eszközök) jelenlegi valós értékére korlátozódik, amely - a származékos ügyletek viszonylatában - a még le nem járt instrumentumok volumenét tükröző szerződéses vagy eszmei értéknek csupán kis hányadát képezi. A Csoport ezt a hitelezési kockázatot az ügyfelekre vonatkozó hitelezési limitek részeként kezeli, a piaci mozgásokból eredő potenciális kitétséggel együtt. Az ezen instrumentumokat érintő hitelezési kockázat vonatkozásában a Csoport általában nem ír elő fedezetet vagy más biztosítékot, kivéve az ügyfelekkel folytatott kereskedés esetén, ahol a Csoport a legtöbb esetben értékpapírletétet kér.

2002. december 31-én a Csoport 8,476 millió forint pozitív és 3,713 millió forint negatív valós értékű derivatív pénzügyi instrumentummal rendelkezett. A derivatív pénzügyi instrumentumok pozitív valós érték korrekcióját az egyéb eszközök között, a negatív valós érték korrekcióját az egyéb kötelezettségek között mutatjuk be. 2001. december 31-én az értékek rendre 35 millió forint és 843 millió forint voltak.

Külföldi devizára szóló szerződések

A külföldi devizára szóló szerződések adott összegű deviza adott árfolyamon történő azonnali (az elszámolásra a kötés napját követő két napon belül kerül sor), vagy határidős (az elszámolásra a kötés napját követő két napon túl kerül sor) adásvételére vonatkoznak. Ezen szerződések eszmei értéke nem tükrözi a szerződésekhez kapcsolódó tényleges piaci vagy hitelezési kockázatot.

A külföldi devizára szóló szerződéseket a Csoport kockázatkezelési és kereskedési célokra alkalmazza. A Csoport kockázatkezelést szolgáló külföldi devizára szóló szerződéseit arra használta, hogy fedezze a külföldi devizában nyújtott hitelek és hitelintézeteknél elhelyezett betétek árfolyamváltozásából eredő kockázatokat.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

23. SZ. JEGYZET: FÜGGŐ ÉS JÖVŐBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió Ft-ban) (folytatás)

FX-swap és kamat-swap ügyletek

A Csoport forint és deviza, illetve deviza és deviza cseréjére vonatkozó FX-swap ügyleteket és kamat-swap ügyleteket köt. A swap ügylet valamely pénzügyi instrumentum cseréjére vonatkozó olyan összetett megállapodás, amely általában egy azonnali és egy vagy több határidős adás-vételi ügyletből áll.

A kamat-swap ügyletek esetén a felek egy vagy több alkalommal kifizetést teljesítenek egymás felé, melyek kiszámításának alapját egy adott eszmei összegre számított fix vagy időszakosan módosított kamatláb képezi. Az eszmei tőkeösszeg az az érték, amelyre a kamat kiszámításra kerül, hogy ily módon meghatározzák a kamat-swap ügylet alapján teljesítendő kifizetések irányát. Az ilyen eszmei tőkeösszeget általában a tranzakciók volumenének megjelenítése érdekében alkalmazzák, ugyanakkor ezek az összegek ténylegesen nem cserélnek gazdát a felek között. A Csoport kamat-swap ügyleteinek célja a kamatláb-kockázati kitettség kezelése, elszámolásuk pedig piaci értéken történik.

Határidős kamatláb-megállapodások

A határidős kamatláb-megállapodások esetén a felek vállalják, hogy egy adott jövőbeli időpontban egy kamatlábindex és egy közösen megállapított fix kamatláb közti különbség alapján számolnak el egymással. A kamatlábak változásai nyomán a szerződéses pozíciók piaci értékében bekövetkező változások piaci kockázatot eredményezhetnek. A Csoport olyan módon csökkenti a piaci kockázatot, hogy általában azonos értékű ellentétes vagy ellensúlyozó pozíciókat foglal el, valamint limiteket alakít ki az ilyen módon nem fedezett pozíciókra, és ezeket folyamatosan figyeli. A hitelezési kockázat kezelése jóváhagyási eljárások segítségével történik, melyek tartalmazzák az egyes ügyfelekre vonatkozó specifikus limiteket. A Csoport határidős kamatláb-megállapodásainak célja a kamatláb-kockázati kitettség kezelése, elszámolásuk pedig piaci értéken történik.

A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalékok levezetése a 14. sz. jegyzetben található.

24. SZ. JEGYZET: PÉNZ ÉS PÉNZ EGYENÉRTÉKESEK

	2002	2001
Pénztárak, betétszámlák,		
elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	355,440	381,773
A Magyar Nemzeti Banknál lévő kötelező tartalék	<u>(95,214)</u>	<u>(110,269)</u>
	<u>260,226</u>	<u>271,504</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

25. SZ. JEGYZET: CASH-FLOW KIMUTATÁS (millió Ft-ban):

a. Leányvállalatok megvásárlása és konszolidálása:

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankkal	1,052	--
Bankközi kihelyezések, követelések, kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	12,319	
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok	16,978	--
Hitelek a hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	70,048	--
Kamatkövetelések	326	--
Részvények és részesedések	399	--
Lejáratig tartandó értékpapírok	53	--
Tárgyi eszközök és immateriális javak, nettó	9,680	--
Egyéb eszközök	656	--
Hitelintézetekkel és a Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek	(35,293)	--
Ügyfelek betétei	(64,941)	--
Kibocsátott értékpapírok	(1,198)	--
Kamattartozások	(731)	--
Egyéb kötelezettségek	(411)	--
Kisebbségi érdekeltség	<u>(381)</u>	<u>--</u>
	8,556	--
 Negatív goodwill	 <u>(4,216)</u>	 <u>--</u>
 Összesen	 <u><u>4,340</u></u>	 <u><u>--</u></u>

b. Leányvállalatok megvásárlásából származó nettó pénzforgalom levezetése

	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Pénzszükséglet	4,340	--
Vásárláskor megszerzett pénzeszköz	<u>(1,052)</u>	<u>--</u>
 Nettó pénzforgalom	 <u><u>3,288</u></u>	 <u><u>--</u></u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

26. SZ. JEGYZET: FŐ LEÁNYVÁLLALATOK

Az alábbiakban részletezzük azon befektetéseket, ahol a Bank meghatározó tulajdoni hányaddal rendelkezik. A Bank érdekeltségi körébe tartozó társaságok – a táblázatban megjelöltek kivételekkel – Magyarországon bejegyzett társaságok.

<u>Név</u>	<u>Tulajdon (közvetett és közvetlen)</u>		<u>Tevékenység</u>
	2002	2001	
OTP-Garancia Biztosító Rt.	100.00%	100.00%	biztosítás
OTP Ingatlan Rt.	100.00%	100.00%	ingatlanforgalmazás, -fejlesztés
OTP Értékpapír Rt.	100.00%	100.00%	értékpapír forgalmazás
HIF Ltd. (Egyesült Királyság)	100.00%	100.00%	forfaiting
Merkantil Bank Rt.	100.00%	100.00%	autóvásárlások hitelezése
Merkantil Car Rt.	100.00%	100.00%	autóvásárlások finanszírozása, lízing
OTP Lakástakarékpénztár Rt.	100.00%	100.00%	lakásvásárlások, -felújítások hitelezése
Bank Center No. 1. Kft.	100.00%	100.00%	ingatlan bérbeadás
OTP Faktoring Rt.	100.00%	100.00%	work-out
INGA Kft-k	100.00%	100.00%	ingatlan kezelés
OTP Alapkezelő Rt.	100.00%	100.00%	befektetési alapok kezelése
OTP Jelzálogbank Rt	100.00%	100.00%	jelzáloghitelezés
OTP Pénztárszolgáltató Kft.	100.00%	100.00%	nyugdíjpénztárak kezelése
OTP Banka Slovensko, a. s. (Szlovákia)	95.74%	3.19%	hitelezés

27. SZ. JEGYZET: HITELKEZELŐI TEVÉKENYSÉG

Számos, a vállalatok által alkalmazottaiknak nyújtott (elsősorban lakáscélú) hitel vonatkozásában a Bank hitelkezelőként működik. Ezen hitelek végső kockázatát a hitel forrását biztosító fél viseli. Mivel ezek a hitelek és a hozzájuk kapcsolódó alapok nem tartoznak sem a Bank eszközei, sem forrásai közé, a mellékelt konszolidált mérlegben nettósítva szerepelnek. A Bank által kezelt ilyen hitelek teljes állománya 2002. december 31-én 27,061 millió forint, 2001. december 31-én 42,843 millió forint volt.

28. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK KONCENTRÁLÓDÁSA

A Magyar Állammal, valamint a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni követelések és értékpapírok a Csoport konszolidált eszközállományának mintegy 30%-át képviselték 2002. december 31-én, illetve 40%-át képviselték 2001. december 31-én.

Az összes eszköznek megközelítőleg a 95.7%-a és 99.5%-a 2002. december 31-én és 2001. december 31-én a Magyarországon bejegyzett vállalkozások tulajdonában volt. 2002. december 31-én és 2001. december 31-én nem volt a konszolidált eszközökben és a forrásokban egyéb jelentős koncentráció.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

29. SZ. JEGYZET: NETTÓ DEVIZAPOZÍCIÓ ÉS DEVIZAKOCKÁZAT (millió Ft-ban)

2002. december 31-én

	<u>USD</u>	<u>EUR</u>	<u>Egyéb</u>	<u>Összesen</u>
Eszközök	160,805	131,151	139,708	431,664
Források	(116,739)	(177,792)	(122,342)	(416,873)
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó	<u>(44,412)</u>	<u>(4,103)</u>	<u>(3,208)</u>	<u>(51,723)</u>
Nettó pozíció	<u>(346)</u>	<u>(50,744)</u>	<u>14,158</u>	<u>(36,932)</u>

2001. december 31-én

	<u>USD</u>	<u>EUR</u>	<u>Egyéb</u>	<u>Összesen</u>
Eszközök	224,364	184,433	37,408	446,205
Források	(162,152)	(192,487)	(36,713)	(391,352)
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó	<u>(61,387)</u>	<u>(10,493)</u>	<u>1,973</u>	<u>(69,907)</u>
Nettó pozíció	<u>825</u>	<u>(18,547)</u>	<u>2,668</u>	<u>(15,054)</u>

A fenti kimutatás a Csoport fő devizanemekben fennálló devizapozícióját mutatja be. A fennmaradó devizanemek az "egyéb" soron kerültek feltüntetésre. A Csoport a Magyar Nemzeti Bank által felállított nyitott pozícióra vonatkozó limiteken túlmenően saját limitrendszere alapján is ellenőrzi a deviza pozícióit. A Csoport nyitott deviza pozíciójának mérésére a Value At Risk (VAR) modellt is használta.

30. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI ELEMZÉSE ÉS LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT ELEMZÉSE (millió Ft-ban)

A likviditási kockázat annak a kitettségeknek a mérése, hogy a Csoportnak mennyiben kell fedezeteit esetlegesen növelni, hogy megfeleljen a pénzügyi instrumentumokból származó kötelezettségeinek. A Csoport a likviditási pozícióját a Magyar Nemzeti Bank által lefektetett irányelvek szerint kezeli. A következő táblák az eszközöket, a forrásokat, és a saját tőkét mutatják be lejáratok szerint. A lejáratok csoportokat a szerződéses lejáratig hátralevő idő szerint állapította meg a Csoport. A lejáratok időszakokba történt besorolás a legprudensebbnek tekinthető módon történt, így figyelembe vételre kerültek a előrefizetési lehetőségek.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

**30. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI ELEMZÉSE ÉS LIKVIDITÁSI
KOCKÁZAT ELEMZÉSE (millió Ft-ban) (folytatás)**

2002. december 31.

	3 hónapon belüli	éven belüli, 3 hónapon túli	éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	349,939	5,067	307	127	355,440
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	236,358	45,812	13,722	--	295,892
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok	35,289	46,382	89,126	49,294	220,091
Hitelek, a hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	104,848	238,784	488,148	448,930	1,280,710
Kamatkövetelések	22,977	2,859	93	266	26,195
Részvények és részesedések	--	--	--	5,464	5,464
Lejáratig tartandó értékpapírok	24,186	56,606	193,531	78,593	352,916
Tárgyi eszközök és immateriális javak	276	1,135	32,878	59,279	93,568
Egyéb eszközök	<u>43,474</u>	<u>18,141</u>	<u>23,849</u>	<u>851</u>	<u>86,315</u>
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	<u>817,347</u>	<u>414,786</u>	<u>841,654</u>	<u>642,804</u>	<u>2,716,591</u>
Hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek	31,753	26,898	18,741	1,668	79,060
Ügyfelek betétei	1,727,023	390,027	19,914	14,205	2,151,169
Kibocsátott értékpapírok	3,133	9,180	32,506	40,043	84,862
Kamattartozások	6,003	3,691	2,900	33	12,627
Egyéb kötelezettségek	69,410	9,955	15,415	54,565	149,345
Alárendelt kölcsöntőke	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>10,511</u>	<u>5,000</u>	<u>15,511</u>
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	<u>1,837,322</u>	<u>439,751</u>	<u>99,987</u>	<u>115,514</u>	<u>2,492,574</u>
Jegyzett tőke	--	--	--	28,000	28,000
Tartalékok	--	--	--	223,412	223,412
Visszavásárolt saját részvény	<u>--</u>	<u>(27,800)</u>	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>(27,800)</u>
SAJÁT TŐKE	<u>--</u>	<u>(27,800)</u>	<u>--</u>	<u>251,412</u>	<u>223,612</u>
KISEBBSÉGI ÉRDEKELTSÉG	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>405</u>	<u>405</u>
FORRÁSOK ÖSSZESEN	<u>1,837,322</u>	<u>411,951</u>	<u>99,987</u>	<u>367,331</u>	<u>2,716,591</u>
LIKVIDITÁS (HIÁNY)/TÖBBLET	<u>(1,019,975)</u>	<u>2,835</u>	<u>741,667</u>	<u>275,473</u>	<u>--</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

**30. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI ELEMZÉSE ÉS LIKVIDITÁSI
KOCKÁZAT ELEMZÉSE (millió Ft-ban) (folytatás)**

2001. december 31.

	3 hónapon belüli	éven belüli, 3 hónapon túli	éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	378,826	1,216	1,480	251	381,773
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	139,904	174,145	17,499	540	332,088
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok	61,909	49,783	92,050	24,821	228,563
Hitelek, a hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok levonása után	91,999	206,633	305,914	166,788	771,334
Kamatkövetelések	22,989	6,244	386	178	29,797
Részvények és részesedések	--	--	--	2,816	2,816
Lejáratig tartandó értékpapírok	42,801	55,154	225,674	77,974	401,603
Tárgyi eszközök és immateriális javak	695	569	25,341	46,729	73,334
Egyéb eszközök	<u>21,686</u>	<u>17,351</u>	<u>27,847</u>	<u>1,453</u>	<u>68,337</u>
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	<u>760.809</u>	<u>511.095</u>	<u>696.191</u>	<u>321.550</u>	<u>2.289.645</u>
Hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek	5,396	11,563	17,563	2,430	36,952
Ügyfelek betétei	1,505,280	354,921	30,025	1,286	1,891,512
Kibocsátott értékpapírok	1,242	4,446	34,386	--	40,074
Kamattartozások	5,216	4,809	2,601	--	12,626
Egyéb kötelezettségek	53,054	17,289	16,818	36,741	123,902
Alárendelt kölcsöntőke	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>12.293</u>	<u>5.000</u>	<u>17.293</u>
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	<u>1.570.188</u>	<u>393.028</u>	<u>113.686</u>	<u>45.457</u>	<u>2.122.359</u>
Jegyzett tőke	--	--	--	28,000	28,000
Tartalékok	--	--	--	165,643	165,643
Visszavásárolt saját részvény	<u>--</u>	<u>(26.357)</u>	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>(26.357)</u>
SAJÁT TŐKE	<u>--</u>	<u>(26.357)</u>	<u>--</u>	<u>193.643</u>	<u>167.286</u>
FORRÁSOK ÖSSZESEN	<u>1.570.188</u>	<u>366.671</u>	<u>113.686</u>	<u>239.100</u>	<u>2.289.645</u>
LIKVIDITÁS (HIÁNY)/TÖBBLET	<u>(809.379)</u>	<u>144.424</u>	<u>582.505</u>	<u>82.450</u>	<u>--</u>

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

31. SZ. JEGYZET: KAMATLÁBKOCKÁZAT KEZELÉS

A kamatláb kockázat az a kockázat, amely szerint a pénzügyi instrumentumok értéke változhat a piaci kamatláb mozgásának hatására. Egy pénzügyi instrumentumra vonatkozó kamat rögzítésének hossza következképpen jelzi, hogy az adott instrumentum milyen mértékben kitett a kamatláb kockázatnak.

A Csoport kamatozó eszközeinek és forrásainak többsége oly módon van kialakítva, hogy a rövid lejáratú eszközök összhangban legyenek a rövid lejáratú kötelezettségekkel, vagy a hosszú lejáratú eszközök és a hosszú lejáratú kötelezettségek éven belüli kamatváltoztatása biztosítva legyen, vagy a hosszú lejáratú eszközök és a kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettségek kamatváltozása párhuzamosan történjen.

A fentiekén túl, a különféle kamatozó eszközök és kamatozó források közötti széles kamatsáv nagyfokú rugalmasságot biztosít a Csoportnak a kamatláb különbségek és a kamatláb kockázat kezelésére.

A következő táblázat a kamatok újraárazási periódusait mutatja. A változó kamatozású eszközök és kötelezettségek a következő újraárazási periódus szerint, a fix kamatozású eszközök és források a lejáratú periódus szerint kerülnek bemutatásra.

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

31. SZ. JEGYZET: KAMATLÁBKOCSKÁZAT KEZELÉS (millió forintban) [folytatás]
2002. december 31-én

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	DEVIZA	
ESZKÖZÖK													
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	345,248	8,368	363	939	--	76	--	--	--	446	345,611	9,829	355,440
fix kamatozású	303,154	2,224	363	197	--	--	--	--	--	446	303,517	2,867	306,384
változó kamatozású	4	--	--	742	--	76	--	--	--	--	4	818	822
nem kamatozó	42,090	6,144	--	--	--	--	--	--	--	--	42,090	6,144	48,234
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre képzett célhatalékok levonása után	111,281	119,638	21,200	7,336	23,780	8,829	--	9	25	3,794	156,286	139,606	295,892
fix kamatozású	106,057	115,400	14,000	1,670	23,780	6,526	--	9	24	773	143,861	124,378	268,239
változó kamatozású	800	3,029	7,200	5,666	--	2,303	--	--	--	--	8,000	10,998	18,998
nem kamatozó	4,424	1,209	--	--	--	--	--	--	1	3,021	4,425	4,230	8,655
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok	32,342	240	39,168	23,719	46,100	2,252	11,626	6,340	58,028	276	187,264	32,827	220,091
fix kamatozású	2,403	--	18,851	2,275	44,629	--	11,626	6,340	51,910	276	129,419	8,891	138,310
változó kamatozású	24,206	--	20,317	21,444	1,471	2,252	--	--	997	--	46,991	23,696	70,687
nem kamatozó	5,733	240	--	--	--	--	--	--	5,121	--	10,854	240	11,094
Hitelek, a hitelezési veszteségekre képzett célhatalékok levonása után	629,640	101,702	155,248	62,425	63,646	32,066	10,720	6,525	216,549	2,189	1,075,803	204,907	1,280,710
fix kamatozású	6,554	88	11,890	201	5,964	4,726	7,150	3,138	157,165	1,316	188,723	9,469	198,192
változó kamatozású	623,086	101,614	143,358	62,224	57,070	27,340	2,778	3,387	59,384	482	885,676	195,047	1,080,723
nem kamatozó	--	--	--	--	612	--	792	--	--	391	1,404	391	1,795
Lejáratig tartandó értékpapírok	23,193	--	132,675	47	42,855	2,954	37,509	--	111,438	2,245	347,670	5,246	352,916
fix kamatozású	--	--	1,853	--	35,387	2,954	37,509	--	111,438	2,245	186,187	5,199	191,386
változó kamatozású	23,193	--	130,822	47	7,468	--	--	--	--	--	161,483	47	161,530
Egyéb eszközök között szereplő derivatívák közül az FX-swap, FX-forward, FX-futures, FRA ügyletek, IRS ügyletek	70,579	67,224	37,131	13,521	114,176	21,545	--	8,458	1,162	--	223,048	110,748	333,796
fix kamatozású	69,552	67,224	20,551	11,952	81,576	21,545	--	8,458	1,162	--	172,821	109,179	282,000
változó kamatozású	1,047	--	16,580	1,569	32,600	--	--	--	--	--	50,227	1,569	51,796

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

31. SZ. JEGYZET: KAMATLÁBKOCSKÁZAT KEZELÉS (millió forintban) [folytatás]
2002. december 31-én

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Összesen		Mind- összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	DEVIZA	
FORRÁSOK													
Hitelintézetekkel és a Magyar Nemzeti Bankkal szembeni kötelezettségek													
fix kamatozású	20,774	21,492	2,300	906	3,036	5,249	66	66	1,573	609	27,683	28,322	56,005
változó kamatozású	4,468	1,502	587	10,524	462	1,017	2,731	2,731	--	--	5,517	15,774	21,291
nem kamatozó	1,373	391	--	--	--	--	--	--	--	--	1,373	391	1,764
Ügyletek betétei	1,683,059	96,839	49,207	218,293	26,802	45,265	18,539	299	12,841	25	1,790,448	360,721	2,151,169
fix kamatozású	463,213	62,128	49,207	218,293	14,810	45,265	18,539	299	12,841	25	558,610	326,010	884,620
változó kamatozású	1,219,815	34,711	--	--	11,992	--	--	--	--	--	1,231,807	34,711	1,266,518
nem kamatozó	31	--	--	--	--	--	--	--	--	--	31	--	31
Kibocsátott értékpapírok	12,877	207	27,521	346	642	1,253	--	258	41,758	--	82,798	2,064	84,862
fix kamatozású	770	207	1,311	346	642	1,253	--	258	41,758	--	44,481	2,064	46,545
változó kamatozású	12,070	--	26,210	--	--	--	--	--	--	--	38,280	--	38,280
nem kamatozó	37	--	--	--	--	--	--	--	--	--	37	--	37
Egyéb kötelezettségek között szereplő derivatívák közül az FX-swap, FX-forward, FX-futures, FRA ügyletek, IRS ügyletek	22,398	110,834	13,951	18,027	68,920	32,188	9,407	1,842	52,546	--	167,222	162,891	330,113
fix kamatozású	21,350	110,834	13,951	18,027	68,920	32,188	9,407	1,842	52,546	--	166,174	162,891	329,065
változó kamatozású	1,048	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1,048	--	1,048
Alarendelt kölcsönök	--	--	--	--	5,000	10,511	--	--	--	--	5,000	10,511	15,511
változó kamatozású	--	--	--	--	5,000	10,511	--	--	--	--	5,000	10,511	15,511

**ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.
A 2002. ÉS 2001. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVEK
KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE**

32. SZ. JEGYZET: EGY TÖRZSRÉSZVÉNYRE JUTÓ NYERESÉG (EPS)

A Csoport részvényeire felosztható egy törzsrészvényre jutó nyereség a törzsrészvényeseknek az elsőbbségi részvényekre javasolt, illetve jóváhagyott osztalékkal csökkentett, az adott időszakra fizethető adózás utáni eredmény és a törzsrészvények időszak alatti súlyozott számtani átlagának hányadosaként kerül kiszámításra.

	2002	2001
Konszolidált nettó eredmény (millió Ft-ban)	59,231	48,953
A törzsrészvények súlyozott számtani átlaga az év folyamán a konszolidált alap EPS számításához (db)	<u>256.171.46325.607.005</u>	
Egy törzsrészvényre jutó konszolidált alap nyereség (Ft-ban)	<u>231</u>	<u>1.912</u>
A törzsrészvények súlyozott számtani átlaga az év folyamán a konszolidált hígított EPS számításához (db)	<u>256.959.316</u>	<u>25.664.667</u>
Egy törzsrészvényre jutó konszolidált hígított nyereség (Ft-ban)	<u>231</u>	<u>1.907</u>

A törzsrészvények súlyozott számtani átlaga nem tartalmazza a Csoport tulajdonában levő saját részvények állományát.

2002. I. negyedévében a Bank törzsrészvényeinek címlete 1,000 forintról 100 forintra változott.